

Motion till riksdagen 2009/10:Sk485

av **Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (s)**

Ekonomisk brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att stärka och utöka insatsen för bekämpande av ekonomisk brottslighet.

Motivering

Den ekonomiska brottsligheten är ett stort samhällsproblem. Dels är den givetvis ett problem ur ett rent rättsligt perspektiv, dels är den ett problem genom att den bidrar till att undergräva solidaritet, rättvisa och trygghet i samhället.

Genom den ekonomiska brottsligheten undanhålls betydande skatteintäkter från staten och förutsättningarna att finansiera den offentliga välfärden skadas därigenom allvarligt. Enligt Ekobrottsmyndighetens senaste rapport till regeringen gällande den ekonomiska brottsligheten i Sverige (Rapport 2007:1) är den svarta sektorns storlek så pass omfattande att stat och kommun tillsammans förlorar omkring 70 miljarder kronor i skatteintäkter varje år. Med ett annat, och mer illustrativt, mått innebär detta cirka 13 000 kronor i skattebortfall per år och person i arbetsför ålder. När ekonomiska brottslingar på detta sätt kommer undan att betala skatt riskeras också att det skapas ringar på vattnet – att viljan att betala skatt börjar svikta allt mer i stort.

Den svarta arbetsmarknaden har fått en skjuts av oseriösa utländska firmor med inhyrd arbetskraft. Ibland vet de ”ärliga” svenska företagen mycket väl vad de köper från inhyringsfirmorna. Exemplet med de thailändska bärplockarna sommaren 2009 och de svenska bärföretagen är talande. För företag med säte i länder utanför EU bör förutom nuvarande registreringskyldighet för filial även gälla obligatorisk registrering hos Skatteverket så snart man verkar inom Sverige med utsänd personal eller lokalt anställd personal.

Fel! Okänt namn på

Olika yrkeskriminella grupper, den grova organiserade brottsligheten, har brett gått in också för ekonomisk brottslighet. De utnyttjar bidragssystemen, startar oseriösa företag, använder hot och våld för att främja sina företag etc. Det samarbete som redan finns mellan olika myndigheter behöver stärkas ytterligare. Enligt uppgift hindrar sekretesslagens nuvarande utformning informationsutbytet både inom Skatteverket och mellan Skatteverket och polisen. Sådana hinder måste undanröjas.

Ekobrotten skadar givetvis också Sverige genom att de snedvrider konkurrensen och leder till försämrad produktivitet, och de skapar för många människor ett ytterst otryggt arbetsliv utan kopplingar till samhällets trygghetssystem. Det är de som har den svagaste positionen på arbetsmarknaden och i samhället som drabbas hårdast av den ekonomiska brottsligheten. Flera av de branscher där ekobrott är vanligt förekommande, branscher med kontanthantering, är kraftigt överrepresenterade, sysselsätter många ungdomar och invandrare som har svårt att få fäste på arbetsmarknaden och därför också svårt att leva självständiga liv i trygghet.

Dagens insatser i form av självsanering eller myndighetskontroll är uppenbarligen otillräckliga för att stoppa den svarta sektorns tillväxt. Ansvariga ekobrottsbekämpande myndigheter måste få avsevärt bättre redskap och ekonomiska förutsättningar. Effektivare insatser är bevisligen mycket samhällsekonomiskt lönsamma, men också nödvändiga för att upprätthålla en sund konkurrens. I bekämpningen av ekonomisk brottslighet måste även kontinuerlig information om dess konsekvenser ingå. Vi alla måste känna till effekterna och det egna ansvaret.

Den politiska viljan att motarbeta ekonomisk brottslighet bör med allt detta i åtanke vara mycket stor. Exempel på förändringar som med stor sannolikhet skulle förbättra samhällets möjligheter att hindra den ekonomiska brottsligheten är att bestämmelser om månatlig källskatts- och socialavgiftsredovisning till Skattemyndigheten på individnivå införs. Ett annat verktyg bör vara att schablonbeskattning prövas inom branscher med betydande mått av kontanthandel.

Det är också rimligt att företagare vid uppmaning ska kunna uppvisa registreringsbevis gällande ägarförhållanden och förteckning över anställda. En legitimationsskyldighet för arbetsgivare och deras anställda kan därutöver vara en väg att gå för att komma åt problem med svartarbete, och här kan satsningen ID 06 inom byggsektorn tjäna som ett gott exempel. Slutligen bör också Skattemyndigheten ges möjlighet att arbeta med en ny kontrollform som möjliggör oanmälda besök och kontroller av mindre djupgående karaktär.

Stockholm den 28 september 2009

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s)

Anneli Särnblad (s)

Helén Pettersson i Umeå (s)

Caroline Helmersson-Olsson (s)

Luciano Astudillo (s)